

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG204/2020
din 25.03.2020

**cu privire la aprobarea Regulamentului
de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor
administrative referitoare la personalul navigant
din aviația civilă**

Publicat : 10.07.2020 în MONITORUL OFICIAL Nr. 165-176 art. 552 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[HG722 din 12.11.25, MO605-607/09.12.25 art.769; în vigoare 09.12.26](#)

În temeiul articolului 22 din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărâre transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1178/2011 al Comisiei din 3 noiembrie 2011 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă în temeiul Regulamentului (CE) nr.216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 311 din 25 noiembrie 2011, astfel după cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2193/2020 al Comisiei din 16 decembrie 2020.

1. Se aprobă Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă (se anexează).

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Economiei și Infrastructurii.

3. Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă va intra în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării, cu excepția prevederilor referitoare la centrele de medicină aeronautică și certificarea aeromedicală specificate în:

- subpartea ARA.GEN;
- subpartea ARA.AeMC;
- ARA.MED.120;

- ARA.MED.125;
- ARA.MED.150;
- ARA.MED.200;
- ARA.MED.245;
- ARA.MED.250;
- ARA.MED.255;
- ARA.MED.315;
- ARA.MED.325;
- subpartea ORA.GEN;
- subpartea ORA.AeMC,

care intră în vigoare la data publicării.

PRIM-MINISTRU Ion CHICU

Contrasemnează:

Ministrul economiei

și infrastructurii Serghei Railean

Nr. 204. Chișinău, 25 martie 2020.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 204/2020

REGULAMENT

de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative

referitoare la personalul navigant din aviația civilă

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament stabilește norme referitoare la:

1) calificările asociate certificatelor de pilot, condițiile de eliberare, menținere,

modificare, limitare, suspendare sau revocare a certificatelor de pilot, privilegiile și responsabilitățile titularilor de certificate, condițiile de conversie a certificatelor naționale de pilot existente, precum și condițiile de recunoaștere a certificatelor emise de statele-membre ale Organizației Aviației Civile Internaționale (în continuare - *OACI*);

2) certificarea persoanelor care sunt responsabile de asigurarea pregătirii de zbor sau a pregătirii practice pe simulator și de evaluarea competențelor piloților;

3) certificatele medicale pentru piloți, condițiile de eliberare, menținere, modificare, limitare, suspendare sau revocare a certificatelor medicale, privilegiile și responsabilitățile titularilor de certificate medicale, precum și condițiile de conversie a certificatelor medicale existente;

4) certificarea examinatorilor aeromedicali;

5) evaluarea aeromedicală regulată a membrilor echipajului de cabină, precum și calificările persoanelor responsabile de această evaluare;

6) condițiile de eliberare, menținere, modificare, limitare, suspendare sau revocare a atestatelor de membru al echipajului de cabină, precum și privilegiile și responsabilitățile titularilor de atestate de membru al echipajului de cabină;

7) condițiile de eliberare, menținere, modificare, limitare, suspendare sau revocare a certificatelor organizațiilor de pregătire a piloților și ale centrelor de medicină aeronautică implicate în procesul de calificare și de evaluare aeromedicală a personalului navigant din aviația civilă;

8) cerințele privind certificarea echipamentelor de pregătire sintetică pentru zbor și privind organizațiile care operează și utilizează aceste echipamente;

9) cerințele privind sistemul de administrație și management care trebuie respectate de Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare - *AAC*) și de organizații în legătură cu normele menționate la subpunctele 1)-8).

Capitolul XVII, Anexa nr.4 (Partea MED), Anexa nr.6 (Partea ARA), Anexa nr.7 (Partea ORA) și Anexa nr.8 (Partea DTO) se aplică certificatelor de pilot pentru baloane și pentru planoare.

2. În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni:

Anexa OACI - anexă la un certificat de echipaj de zbor validat automat și eliberat în conformitate cu Anexa 1 OACI, care este menționată la punctul XIII al certificatului de echipaj de zbor;

ARO.RAMP-Cerințele tehnice - inspecțiile la platformă efectuate în cazul aeronavelor operatorilor aflați sub supravegherea reglementară a altui stat (în continuare - *CT-RAMP*) aprobate de AAC;

calificare a FSTD - nivelul de abilitate tehnică al unui FSTD precizat în specificațiile de certificare referitoare la FSTD vizat;

certificat, autorizație sau organizație conformă cu JAR - certificat sau autorizație eliberată sau recunoscută, ori o organizație certificată, autorizată, înregistrată sau recunoscută, în conformitate cu legislația națională prin care se pun în aplicare JAR și procedurile, de către un stat care a implementat JAR relevante și care a fost recomandat pentru recunoaștere reciprocă în cadrul sistemului autorităților aeronautice comune în privința respectivelor JAR;

certificat conform cu JAR - certificat de pilot și calificările și/sau autorizațiile asociate, eliberate sau recunoscute, în conformitate cu legislația națională prin care se pun în aplicare JAR și procedurile, de către un stat care a implementat JAR relevante și care a fost recomandat pentru recunoaștere mutuală în cadrul sistemului autorităților aeronautice comune în privința respectivelor JAR;

certificat conform cu Partea FCL (Flight Crew Licensing - FCL) - certificat de echipaj de zbor care respectă cerințele din Anexa nr.1 (Partea FCL);

certificat de pilot aeronave ușoare (Light Aircraft Pilot License - LAPL) - certificat de pilot de agrement după cum este specificat în legislația națională;

certificat medical al unui pilot și certificat de examinator aeromedical conforme cu JAR - certificat eliberat sau recunoscut, în conformitate cu legislația națională prin care se pun în aplicare JAR și procedurile, de către un stat care a implementat JAR relevante și care a fost recomandat pentru recunoaștere mutuală în cadrul sistemului autorităților aeronautice comune în privința respectivelor JAR;

certificat medical al unui pilot și certificat de examinator aeromedical neconforme cu JAR - certificat eliberat sau recunoscut de un stat în conformitate cu legislația națională, nefiind recomandată recunoașterea mutuală în privința JAR relevante;

certificat neconform cu JAR - certificat de pilot eliberat sau recunoscut de un stat în conformitate cu legislația națională, nefiind recomandată recunoașterea mutuală în privința JAR relevante;

credit - recunoașterea experienței sau a calificărilor anterioare;

echipament de pregătire instrumentală de bază (Basic Instrument Training Device - BITD) - dispozitiv de antrenament la sol pentru pregătirea piloților care reprezintă postul unui elev pilot pe o clasă de avioane, care poate utiliza panouri de bord din cabina aeronavei simulate pe un monitor (screen-based) și comenzi de zbor cu rezistența necesară simulată și care asigură o platformă de instruire cel puțin în ceea ce privește procedurile legate de zborul instrumental;

echipament de pregătire sintetică pentru zbor (Flight Simulation Training Device - FSTD) - echipament de pregătire a piloților, care este:

- în cazul avioanelor, un simulator complet de zbor (Full Flight Simulator - FFS) - un echipament de pregătire pentru zbor (Flight Training Device - FTD), un echipament de pregătire pentru procedurile de zbor și navigație (Flight and Navigation Procedures Trainer - FNPT) sau un echipament de pregătire instrumentală de bază (Basic Instrument Training

Device - BITD);

- în cazul elicopterelor, un simulator complet de zbor (FFS) - un echipament de pregătire pentru zbor (FTD) sau un echipament de pregătire pentru procedurile de zbor și navigație (FNPT);

ghid al testelor de calificare (Qualification test guide - QTG) - document conceput pentru a demonstra că parametrii de performanță și manevrare ai unui FSTD îi reprezintă pe aceia ai aeronavei, clasei de avion sau tipului de elicopter, simulați în cadrul limitelor prevăzute, și că toate cerințele aplicabile au fost îndeplinite. QTG include atât datele aeronavei, ale clasei de avion sau ale tipului de elicopter, cât și datele FSTD utilizate pentru a susține validarea;

instructor de zbor (Flight Instructor - FI) - instructor cu privilegii de a asigura pregătire pe o aeronavă în conformitate cu subpartea J din Anexa nr.1 (Partea FCL), cu subpartea FI din Anexa nr.3 (Partea BFCL) la Regulamentul de stabilire a normelor detaliate pentru operarea baloanelor sau cu subpartea FI din Anexa nr.3 (Partea SFCL) la Regulamentul de stabilire a normelor detaliate pentru operarea planoarelor;

Joint Aviation Requirements (în continuare - JAR) - cerințele aeronautice comune adoptate de autoritățile aeronautice comune;

membru al echipajului de cabină - membru al echipajului de cabină calificat corespunzător, altul decât un membru al echipajului de zbor sau al echipei tehnice, care este însărcinat de un operator cu îndeplinirea atribuțiilor legate de siguranța pasagerilor și a zborului în timpul operațiunilor;

mijloace acceptabile de conformitate (Acceptable Means of Compliance - AMC) - recomandări emise de către AAC, care au scopul de a ilustra esența conformării cu prevederile legale sau normative, reglementările aeronautice civile, specificațiile de certificare. Odată implementate de agenții aeronautici, AAC conferă prezumția de conformitate;

mijloace de conformitate alternative (Alternative Means of Compliance - AltMoC) - mijloace de conformitate care propun o alternativă la un AMC existent sau care propun noi mijloace de asigurare a conformității cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (în continuare - Codul aerian), prezentul Regulament și normele sale de punere în aplicare, pentru care AAC nu a adoptat niciun AMC asociat;

organizație de pregătire aprobată (Approved Training Organisation - ATO) - organizație care are dreptul de a furniza cursuri de pregătire pentru piloți în baza certificatului eliberat în conformitate cu punctul 42;

personal navigant - echipajul de zbor și echipajul de cabină;

raport de creditare - raport pe baza căruia se pot recunoaște experiența sau calificările anterioare;

raport de conversie - raport pe baza căruia un certificat se poate converti într-un

certificat conform cu Anexa nr. 1 (Partea FCL);

sediul principal al activității unei organizații – sediul central sau sediul social al organizației în care se exercită principalele funcții financiare și de control operațional al activităților menționate în prezentul Regulament;

specificatii de certificare (Certification Specifications – CS) – standardele tehnice adoptate de AAC care indică mijloace de demonstrare a conformității cu Codul aerian, prezentul Regulament și normele sale de punere în aplicare, care pot fi utilizate de o organizație în scopul certificării;

validare automată – acceptarea fără formalități, în baza acordurilor care reglementează certificarea piloților, de către un stat-membru OACI, enumerat în Anexa OACI, a unui certificat de echipaj de zbor, eliberat de un alt stat în conformitate cu Anexa 1 OACI la Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 97/1994 (în continuare – *Anexa 1 OACI*);

organizație de pregătire declarată (Declared Training Organisation – DTO) – organizație care are dreptul de a furniza pregătire piloților pe baza unei declarații făcute în conformitate cu punctul 43;

program de pregătire al DTO – document elaborat de o DTO care descrie în detaliu cursul de pregătire furnizat de respectiva DTO.

Capitolul II

ACORDAREA CERTIFICATELOR DE PILOT

ȘI A CERTIFICATELOR MEDICALE

3. Piloții aeronavelor înmatriculate în Republica Moldova trebuie să respecte cerințele tehnice și procedurile administrative prevăzute în Anexele nr. 1 (Partea FCL) și nr. 4 (Partea MED), în afară de situația în care activitatea reglementată de supraveghere a siguranței a fost delegată unui alt stat și aeronavele nu sunt operate de către un operator din Republica Moldova sau înmatriculate într-un alt stat și operate de un operator pentru care supravegherea operațiunilor este asigurată de AAC sau utilizate în interiorul Republicii Moldova ori cu punct de destinație sau de plecare pe teritoriul Republicii Moldova de către un operator stabilit sau rezident în Republica Moldova.

4. Fără a se aduce atingere privilegiilor titularilor de certificate astfel cum sunt definite în Anexa nr. 1 (Partea FCL), titularii de certificate de pilot eliberate în conformitate cu subpartea B sau subpartea C din Anexa nr. 1 (Partea FCL) pot efectua zborurile menționate la punctul 24 din Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 831/2018. Aceasta nu aduce atingere respectării cerințelor suplimentare privind transportul de pasageri sau desfășurarea de operațiuni comerciale definite în subpartea B sau subpartea C din Anexa nr. 1 (Partea FCL).

Capitolul III

CERTIFICATE DE PILOT NAȚIONALE EXISTENTE

5. Certificatele conforme cu JAR eliberate sau recunoscute de AAC la data de la care se aplică prezentul Regulament se consideră ca fiind eliberate în conformitate cu prezentul Regulament. AAC înlocuiește aceste certificate cu unele care respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

6. Certificatele neconforme cu JAR, inclusiv toate calificările, certificatele și/sau autorizațiile asociate eliberate sau recunoscute de AAC înainte de aplicarea prezentului Regulament, se convertesc de AAC în certificate conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL).

7. Certificatele neconforme cu JAR se convertesc în certificate și calificări conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL) în corespundere cu:

- 1) dispozițiile din Anexa nr. 2; sau
- 2) elementele prevăzute în raportul de conversie.

8. Raportul de conversie:

- 1) este întocmit de AAC;
- 2) descrie cerințele naționale pe baza cărora s-au emis certificatele de pilot;
- 3) descrie sfera privilegiilor acordate piloților;
- 4) precizează pentru care dintre cerințele din Anexa nr. 1 (Partea FCL) se acordă credite;
- 5) precizează toate limitările care trebuie incluse în certificatele conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL) și toate cerințele care trebuie îndeplinite de către pilot pentru înlăturarea respectivelor limitări.

9. Raportul de conversie include copii ale tuturor documentelor necesare pentru dovedirea elementelor de la punctul 8, inclusiv copii ale cerințelor și procedurilor naționale relevante. La întocmirea raportului de conversie, obiectivul AAC este de le a permite piloților să își mențină sfera curentă de activitate.

10. Fără a aduce atingere punctelor 5 și 7, titularilor unui certificat de instructor sau de examinator pentru calificarea de clasă care dețin privilegii pentru avioane complexe de înaltă performanță cu un singur pilot li se convertesc respectivele privilegii într-un certificat de instructor sau de examinator pentru calificarea de tip pentru avioane cu un singur pilot.

11. AAC poate autoriza elevii piloți care urmează un curs de pregătire LAPL să exercite, fără supraveghere, privilegii limitate înainte de a îndeplini toate cerințele necesare pentru eliberarea unui LAPL, în următoarele condiții:

- 1) sfera privilegiilor se bazează pe o evaluare a riscurilor în materie de siguranță efectuată de către AAC, ținând seama de gradul de pregătire necesar pentru atingerea

nivelului vizat de competență al pilotului;

2) privilegiile se limitează la următoarele:

a) întregul teritoriu național sau la o parte a acestuia;

b) aeronave înmatriculate în Republica Moldova pentru care AAC acordă autorizația;

c) avioane și elicoptere care sunt aeronave monomotor cu piston cu o masă maximă la decolare care nu depășește 2 000 kg, planoare și baloane;

3) pentru pregătirea efectuată în temeiul autorizației, titularul unei astfel de autorizații care solicită eliberarea unui LAPL primește credite care sunt stabilite de AAC pe baza unei recomandări din partea unei ATO sau unei DTO;

4) AAC monitorizează utilizarea autorizației eliberate în temeiul prezentului punct pentru a asigura un nivel acceptabil de siguranță a aviației și ia toate măsurile corespunzătoare în cazul în care identifică un risc sporit în materie de siguranță sau orice alte probleme de siguranță.

12. În termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, AAC poate emite o autorizație unui pilot să exercite privilegii limitate specificate pentru a pilota avioane în conformitate cu regulile de zbor instrumental, înainte ca pilotul să îndeplinească toate cerințele necesare pentru eliberarea unei calificări de zbor instrumental în conformitate cu prezentul Regulament, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

1) AAC eliberează autorizațiile numai atunci când acest lucru este justificat de o nevoie locală specifică ce nu poate fi satisfăcută de calificările stabilite în temeiul prezentului Regulament;

2) domeniul de aplicare al privilegiilor acordate de autorizație se bazează pe o evaluare a riscurilor în materie de siguranță efectuată de AAC, ținând seama de gradul de pregătire necesar pentru atingerea nivelului vizat de competență al pilotului;

3) privilegiile autorizației sunt limitate la spațiul aerian național sau la părți ale acestuia;

4) autorizația se eliberează solicitanților care au urmat pregătirea adecvată cu instructori calificați și care au demonstrat unui examinator calificat competențele necesare, astfel cum sunt stabilite de AAC;

5) AAC monitorizează activitățile legate de autorizație pentru a garanta un nivel acceptabil de siguranță și ia măsurile adecvate în cazul identificării unui risc sporit sau a unor preocupări legate de siguranță;

6) AAC efectuează o analiză a aspectelor legate de siguranță ale punerii în aplicare a autorizației.

13. În ceea ce privește certificatele eliberate înainte de data intrării în vigoare a prezentului Regulament, AAC se conformează cerințelor stabilite la punctul ARA.FCL.200

paragraful al doilea litera (a), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

Capitolul IV

PRIVILEGII DE NAVIGAȚIE BAZATE PE PERFORMANȚE

PENTRU CALIFICAREA DE ZBOR INSTRUMENTAL

14. Pilotii pot zbura în conformitate cu procedurile de navigație bazată pe performanțe (PBN) numai după ce le-au fost înscrise privilegii PBN pe calificarea de zbor instrumental (IR).

15. Unui pilot i se acordă privilegii PBN atunci când îndeplinește toate cerințele de mai jos:

1) pilotul a absolvit un curs de cunoștințe teoretice incluzând PBN, în conformitate cu FCL.615 din Anexa nr. 1 (Partea FLC);

2) pilotul a absolvit un curs de pregătire practică de zbor incluzând PBN, în conformitate cu FCL.615 din Anexa nr. 1 (Partea FLC);

3) pilotul a absolvit fie un test de îndemânare în conformitate cu apendicele nr. 7 la Anexa nr. 1 (Partea FCL), fie un test de îndemânare sau o verificare a competenței în conformitate cu apendicele nr. 9 la Anexa nr. 1 (Partea FCL).

16. Cerințele de la punctul 15 subpunctele 1) și 2) sunt considerate ca fiind îndeplinite atunci când AAC consideră că competențele dobândite, fie prin pregătire, fie prin familiarizarea cu operațiunile PBN, sunt echivalente cu competențele dobândite în urma cursurilor menționate la punctul 15 subpunctele 1) și 2), iar pilotul face dovada acestor competențe într-un mod considerat satisfăcător de către examinator în cadrul testului de îndemânare sau al verificării competenței menționate la punctul 15 subpunctul 3).

17. La finalizarea testului de îndemânare sau a verificării competenței menționate la punctul 15 subpunctul 3), se consemnează demonstrarea cu succes a competenței PBN în carnetul de zbor al pilotului sau într-un document echivalent și se semnează de către examinatorul care a efectuat testul sau verificarea.

18. Pilotii cu calificări IR care nu dețin privilegii PBN pot efectua zboruri numai pe rute și pot efectua numai apropieri care nu necesită privilegii PBN, iar pentru reînnoirea calificărilor IR ale acestora nu trebuie să fie necesar niciun element PBN, în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament; după această dată, pentru fiecare calificare IR vor fi necesare privilegii PBN.

Capitolul V

PREGĂTIREA ÎN MATERIE DE PREVENIRE A PIERDERII

ATITUDINII NORMALE DE ZBOR ȘI DE RESTABILIRE A

ACESTEIA

19. Pregătirea în materie de prevenire a pierderii atitudinii normale de zbor și de restabilire a acesteia devine o parte obligatorie a unui curs de pregătire pentru obținerea certificatului de pilot cu echipaj multiplu (MPL), a unui curs integrat de pregătire pentru piloții de transport aerian de linie pentru avioane [ATP(A)], a unui curs de pregătire pentru obținerea certificatului de pilot comercial pentru avioane [CPL(A)] și a cursurilor de pregătire pentru obținerea calificărilor de clasă și de tip pentru:

- 1) avioane cu un singur pilot exploatate în operațiuni multipilot;
- 2) avioane complexe, altele decât cele de înaltă performanță, cu un singur pilot;
- 3) avioane complexe de înaltă performanță cu un singur pilot; sau
- 4) avioane multipilot,

în conformitate cu Anexa nr. 1 (Partea FCL).

20. În cazul cursurilor de pregătire menționate la punctul 19 care încep înainte de expirarea termenului de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament în cadrul unei organizații de pregătire aprobate (ATO), pregătirea în materie de prevenire a pierderii atitudinii normale de zbor și de restabilire a acesteia nu este obligatorie, cu condiția ca:

1) cursul de pregătire pentru CPL(A), ATP(A) sau MPL să fie absolvit în alt mod în conformitate cu Anexa nr. 1 (Partea FCL), iar testul de îndemânare să fie efectuat în conformitate cu punctele FCL.320 (CPL), FCL.620 (IR) sau FCL.415.A (MPL) din Anexa nr. 1 (Partea FCL) până la expirarea a cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament; sau

2) cursul de pregătire pentru obținerea calificărilor de clasă și de tip pentru avioane să fie absolvit în alt mod în conformitate cu Anexa nr. 1 (Partea FCL), iar testul de îndemânare să fie efectuat în conformitate cu punctul FCL.725 litera (c) paragraful al doilea din Anexa nr. 1 (Partea FCL) până la expirarea a cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

21. În scopul aplicării punctului 19, AAC poate, pe baza propriei evaluări și a unei recomandări din partea unei ATO, să acorde credite pentru orice curs de pregătire în materie de prevenire a pierderii atitudinii normale de zbor și de restabilire a acesteia absolvit înainte de expirarea termenului de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, în temeiul cerințelor naționale în domeniul pregătirii.

Capitolul VI

CERTIFICATE MEDICALE NAȚIONALE ALE PILOȚILOR

ȘI CERTIFICATE NAȚIONALE DE EXAMINATOR

AEROMEDICAL EXISTENTE

22. Certificatele medicale ale piloților și certificatele de examinator aeromedical conforme cu JAR eliberate de AAC înainte de data la care se aplică prezentul Regulament se consideră ca fiind eliberate în conformitate cu prezentul Regulament.

23. AAC înlocuiește certificatele medicale ale piloților în termen de doi ani de la data publicării prezentului Regulament și certificatele de examinator medical – în termen de 6 luni de la data publicării, cu certificate care respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA).

24. Revalidarea certificatelor menționate la punctele 22 și 23 respectă dispozițiile din Anexa nr. 4 (Partea MED).

Capitolul VII

CONVERSIA CALIFICĂRILOR DE ZBOR

DE ÎNCERCARE

25. Piloților care, înainte ca prezentul Regulament să se aplice, au efectuat zboruri de încercare de categoria 1 și 2, definite în Partea 21 la Regulamentul privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative de certificare pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 468/2019 (în continuare – *Partea 21*), sau care au asigurat instruirea piloților de încercare li se convertesc calificările de pilot de încercare în calificări de pilot de încercare conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL) și, după caz, în certificate de pilot instructor de încercare de către AAC, în cazul în care a eliberat calificările de pilot de încercare.

26. Această conversie se efectuează în conformitate cu elementele stabilite într-un raport de conversie care respectă cerințele de la punctele 8 și 9.

27. Cerințele tehnice și prevederile privind procedurilor administrative referitoare la mecanicii naviganți sunt stabilite în reglementările aeronautice civile.

Capitolul VIII

CONDIȚIILE DE RECUNOAȘTERE A CERTIFICATELOR

DE PILOT ELIBERATE DE ALTE ȚĂRI

28. AAC validează în mod automat și pe bază reciprocă certificatele de pilot acordate de către statele-membre OACI, în baza acordurilor care reglementează certificarea piloților.

29. În cazul în care între Republica Moldova și un stat-membru OACI nu există acorduri care să reglementeze certificarea piloților, AAC poate recunoaște certificatele de pilot eliberate de statul-membru OACI, în conformitate cu dispozițiile din Anexa nr. 3.

30.-33. -*abrogate*.

Capitolul IX

CREDITE PENTRU PREGĂTIREA ÎNCEPUTĂ ÎNAINTE

DE APLICAREA PREZENTULUI REGULAMENT

34. În ceea ce privește eliberarea certificatelor conforme cu Anexa nr.1 (Partea FCL), se creditează integral pregătirea începută înainte de aplicarea prezentului Regulament, în conformitate cu cerințele și procedurile autorităților aeronautice comune (JAA), sub supravegherea reglementară a unui stat recomandat pentru recunoaștere mutuală în cadrul sistemului autorităților aeronautice comune în privința JAR relevante, cu condiția ca respectiva pregătire și testarea să se fi finalizat înainte de expirarea termenului de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament și un certificat conform cu Anexa nr.1 (Partea FCL) să fi fost emis cel târziu până la data de 1 iulie 2020.

35. Pregătirea începută înainte de aplicarea prezentului Regulament în corespundere cu Anexa 1 OACI se creditează în vederea eliberării de certificate conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL), pe baza unui raport de creditare întocmit de AAC.

36. Raportul descrie domeniul de pregătire, precizează pentru care dintre cerințele pentru certificate conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL) se acordă credit și, dacă este cazul, care sunt cerințele pe care solicitanții trebuie să le îndeplinească pentru a li se elibera certificate conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL). Raportul cuprinde copii ale tuturor documentelor necesare pentru a dovedi domeniul de pregătire și ale reglementărilor și procedurilor naționale în conformitate cu care s-a început pregătirea.

Capitolul X

PREGĂTIRE PENTRU CALIFICAREA DE TIP ȘI DATE

PRIVIND CONFORMITATEA OPERAȚIONALĂ

37. În cazul în care anexele la prezentul Regulament fac trimitere la datele privind conformitatea operațională instituite în conformitate cu Partea 21, persoana care solicită un curs de pregătire pentru calificarea de tip trebuie să se conformeze numai dispozițiilor din anexele la prezentul Regulament.

38. Cursurile de pregătire pentru calificarea de tip aprobate înainte de aprobarea programei minime de pregătire pentru calificarea de tip a piloților din cadrul datelor privind conformitatea operațională pentru tipul relevant de aeronave în conformitate cu Partea 21 includ elementele obligatorii de pregătire, până la expirarea termenului de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, sau în termen de doi ani de la aprobarea datelor privind conformitatea operațională, dacă această dată este ulterioară.

Capitolul XI

CREDITE PENTRU CERTIFICATELE DE PILOT

OBȚINUTE ÎN TIMPUL SERVICIULUI MILITAR

39. Pentru a obține certificate conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL), titularii de

certificate de echipaj militar de zbor înaintează o cerere în acest către AAC.

40. Cunoștințele, experiența și aptitudinile dobândite pe durata serviciului militar se creditează în scopul cerințelor relevante din Anexa nr. 1 (Partea FCL), în conformitate cu elementele unui raport de creditare întocmit de AAC.

41. Raportul de creditare:

1) descrie cerințele naționale pe baza cărora s-au emis certificatele, calificările și/sau autorizațiile militare;

2) descrie sfera privilegiilor acordate piloților;

3) precizează pentru care dintre cerințele din Anexa nr. 1 (Partea FCL) se acordă credite;

4) precizează toate limitările care trebuie înscrise pe certificatele conforme cu Anexa nr. 1 (Partea FCL) și toate cerințele care trebuie îndeplinite de către piloți pentru înlăturarea respectivelor limitări;

5) include copii ale tuturor documentelor necesare pentru dovedirea elementelor de mai sus, însoțite de copii ale cerințelor și procedurilor naționale relevante.

Capitolul XII

ORGANIZAȚII DE PREGĂTIRE A PILOȚILOR

42. Organizațiile de pregătire a piloților trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute în Anexa nr.4 la Codul aerian, precum și cerințele prevăzute în Anexa nr.7 (Partea ORA) și trebuie:

1) să fie certificate de AAC, sau

2) să fie certificate de către autoritățile aeronautice din statele-membre ale Uniunii Europene, conform prevederilor Regulamentului (UE) nr.1178/2011, și acceptate de AAC. Procedura simplificată de acceptare a organizațiilor respective va fi stabilită de AAC.

În cazul organizațiilor de pregătire a piloților certificate de către autoritățile aeronautice din statele-membre OACI, va fi stabilită o procedură corespunzătoare de către AAC.

43. Cu toate acestea, prin derogare de la punctul 42, organizațiile au dreptul să furnizeze cursurile de pregătire menționate la punctul DTO.GEN.110 din Anexa nr. 8 (Partea DTO) fără o astfel de aprobare, dacă au făcut o declarație adresată AAC în conformitate cu cerințele prevăzute la punctul DTO.GEN.115 din Anexa nr. 8 (Partea DTO) și dacă, atunci când acest lucru este necesar în conformitate cu punctul DTO.GEN.230 litera (c) din anexa respectivă, AAC a aprobat programul de pregătire.

44. Organizațiile de pregătire a piloților titulare de certificate conforme cu JAR, eliberate sau recunoscute de AAC înainte de data de la care se aplică prezentul Regulament,

se consideră ca fiind titulare ale unui certificat eliberat în conformitate cu prezentul Regulament. Într-un astfel de caz, privilegiile acestor organizații se limitează la privilegiile incluse în certificatul eliberat de AAC.

45. Organizațiile de pregătire a piloților își adaptează sistemul de management și programele, procedurile și manualele de pregătire pentru a fi conforme cu Anexa nr. 7 (Partea ORA), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

46. Organizațiile de pregătire care se conformează JAR și sunt înregistrate în Republica Moldova, înainte ca prezentul Regulament să fie aplicabil, au dreptul de a furniza pregătire pentru un certificat de pilot particular (PPL) conformă cu partea FCL, pentru calificările aferente incluse în înregistrare și pentru un certificat de pilot de aeronave ușoare (LAPL) până la expirarea termenului de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, fără a se conforma dispozițiilor din Anexele nr. 7 (Partea ORA) și nr. 8 (Partea DTO), cu condiția să fie înregistrate înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

47. AAC va înlocui certificatele menționate la punctul 44 cu certificate care respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

48. Organizațiile de pregătire a piloților trebuie să se asigure că cursul de pregătire IR pe care îl furnizează include pregătirea pentru privilegiile PBN în conformitate cu cerințele din Anexa nr. 1 (Partea FCL), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

Capitolul XIII

ECHIPAMENTE DE PREGĂTIRE SINTETICĂ PENTRU ZBOR

49. Echipamentele de pregătire sintetică pentru zbor (FSTD) utilizate pentru pregătirea, testarea și verificarea piloților, cu excepția echipamentelor experimentale folosite la pregătirea pentru zborul de încercare, trebuie să îndeplinească cerințele tehnice și procedurile administrative prevăzute în Anexele nr. 6 (Partea ARA) și nr. 7 (Partea ORA) și trebuie să fie certificate.

50. Certificatele de calificare a FSTD conforme cu JAR, eliberate sau recunoscute înainte de data de la care se aplică prezentul Regulament, se consideră ca fiind eliberate în conformitate cu prezentul Regulament.

51. AAC va înlocui certificatele menționate la punctul 50 cu certificate de calificare ce respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

Capitolul XIV

CENTRE DE MEDICINĂ AERONAUTICĂ

52. Centrele de medicină aeronautică trebuie să îndeplinească cerințele tehnice și

procedurile administrative prevăzute în Anexele nr. 6 (Partea ARA) și nr.7 (Partea ORA) și trebuie să fie certificate.

53. Certificatele centrelor de medicină aeronautică conforme cu JAR, eliberate sau recunoscute de AAC înainte de data de la care se aplică prezentul Regulament, se consideră ca fiind eliberate în conformitate cu prezentul Regulament.

54. Centrele de medicină aeronautică își adaptează sistemul de management și programele, procedurile și manualele de pregătire pentru a fi în conformitate cu Anexa nr.7 (Partea ORA), în termen de 6 luni de la data publicării prezentului Regulament.

55. AAC va înlocui certificatele centrelor de medicină aeronautică menționate la punctul 53 cu certificate care respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA), în termen de 6 luni de la data publicării prezentului Regulament.

Capitolul XV

APTITUDINEA DIN PUNCT DE VEDERE MEDICAL

A ECHIPAJULUI DE CABINĂ

56. Membrii echipajului de cabină a căror activitate presupune operarea aeronavelor menționate la punctul 3 trebuie să respecte cerințele tehnice și procedurile administrative prevăzute în Anexa nr. 4 (Partea MED).

57. Examenele sau evaluările medicale ale membrilor echipajului de cabină care au fost efectuate în conformitate cu cadrul normativ în vigoare la data aplicării prezentului Regulament se consideră ca fiind valabile în corespundere cu prezentul Regulament până la termenul care survine primul în ordine cronologică dintre următoarele:

1) finalul perioadei de valabilitate stabilite în conformitate cu cadrul normativ în vigoare; sau

2) finalul perioadei de valabilitate prevăzute la punctul MED.C.005 din Anexa nr. 4 (Partea MED).

58. Perioada de valabilitate începe din data ultimului examen medical sau a ultimei evaluări medicale.

59. Până la finalul perioadei de valabilitate, orice reevaluare aeromedicală ulterioară se efectuează în conformitate cu Anexa nr. 4 (Partea MED).

Capitolul XVI

CALIFICĂRILE ECHIPAJULUI DE CABINĂ

ȘI ATESTATELE ASOCIATE

60. Membrii echipajului de cabină implicați în operațiunile comerciale ale aeronavelor menționate la punctul 3 sunt calificați și dețin atestatul asociat în conformitate

cu cerințele tehnice și procedurile administrative prevăzute în Anexele nr. 5 (Partea CC) și nr. 6 (Partea ARA).

61. Membrii echipajului de cabină care dețin, înainte de data de la care se aplică prezentul Regulament, un certificat de însoțitor de bord eliberat de AAC conform cerințelor în vigoare la acel moment:

1) sunt considerați ca fiind în conformitate cu prezentul Regulament dacă îndeplinesc cerințele aplicabile privind pregătirea, verificarea și experiența recentă din JAR-OPS 1; sau

2) dacă nu îndeplinesc cerințele aplicabile privind pregătirea, verificarea și experiența recentă din JAR-OPS 1, parcurg toate cursurile de pregătire și verificările necesare înainte de a fi considerați ca fiind în conformitate cu prezentul Regulament; sau

3) dacă nu și-au desfășurat activitatea în operațiuni comerciale cu avioane timp de mai mult de cinci ani, absolvă cursul de pregătire inițială și promovează examenul aferent conform cerințelor din Anexa nr. 5 (Partea CC) înainte de a fi considerați ca fiind în conformitate cu prezentul Regulament.

62. Documentele de atestare a pregătirii eliberate în conformitate cu JAR-OPS 1 se înlocuiesc cu atestate de membru al echipajului de cabină care respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA), în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

63. Membrii echipajului de cabină implicați în operațiuni comerciale cu elicoptere la data de la care se aplică prezentul Regulament:

1) sunt considerați ca fiind în conformitate cu cerințele privind pregătirea inițială din Anexa nr. 5 (Partea CC), dacă respectă dispozițiile aplicabile privind pregătirea, verificarea și experiența recentă din JAR-OPS 3 pentru transportul aerian comercial cu elicoptere; sau

2) dacă nu îndeplinesc cerințele aplicabile privind pregătirea, verificarea și experiența recentă din JAR-OPS 3 pentru transportul aerian comercial cu elicoptere, parcurg toate cursurile de pregătire relevante și verificările necesare pentru a-și desfășura activitatea pe elicopter(e), cu excepția pregătirii inițiale, înainte de a fi considerați ca fiind în conformitate cu prezentul Regulament; sau

3) dacă nu și-au desfășurat activitatea în operațiuni comerciale cu elicoptere timp de mai mult de cinci ani, absolvă cursul de pregătire inițială și promovează examenul aferent conform cerințelor din Anexa nr. 5 (Partea CC), înainte de a fi considerați ca fiind în conformitate cu prezentul Regulament.

64. Fără a aduce atingere punctului 2, atestatele de membru al echipajului de cabină care respectă formatul prevăzut în Anexa nr. 6 (Partea ARA) se eliberează tuturor membrilor echipajelor de cabină implicați în operațiuni comerciale cu elicoptere în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

Capitolul XVII

CAPACITĂȚILE DE SUPRAVEGHERE

65. AAC este autoritatea competentă care are competențele necesare și responsabilități alocate în ceea ce privește certificarea și supravegherea persoanelor și organizațiilor care fac obiectul Codului aerian, prezentului Regulament și normelor sale de aplicare.

66. AAC trebuie să dețină capacitățile necesare pentru a asigura supravegherea tuturor persoanelor și organizațiilor vizate de programul lor de supraveghere, inclusiv resurse suficiente pentru îndeplinirea cerințelor prezentului Regulament.

67. Personalul AAC nu va exercita activități de supraveghere atunci când există dovezi că acest fapt ar putea duce în mod direct sau indirect la un conflict de interese, în special atunci când este vorba de un interes familial sau financiar.

68. Personalul autorizat de AAC să îndeplinească sarcini de certificare și/sau de supraveghere este împuternicit să exercite cel puțin următoarele sarcini:

1) să examineze înregistrările, datele, procedurile și orice alt document relevante pentru executarea sarcinii de certificare și/sau de supraveghere;

2) să facă copii sau extrase din astfel de înregistrări, date, proceduri și alte documente;

3) să ceară o explicație verbală la fața locului;

4) să aibă acces la incintele, bazele de operare sau mijloacele de transport relevante;

5) să efectueze audituri, investigații, evaluări, inspecții, inclusiv inspecții la platformă și inspecții neanunțate; și

6) să ia sau să dispună măsuri executorii în funcție de caz.

69. Sarcinile prevăzute la punctul 68 se îndeplinesc în conformitate cu Codul aerian și normele sale de aplicare.

Capitolul XVIII

MĂSURI TRANZITORII PENTRU TITULARII UNEI

CALIFICĂRI DE ZBOR INSTRUMENTAL PE RUTĂ

70. Până la 1 iunie 2024 inclusiv, titularii unei calificări de zbor instrumental pe rută (EIR) prevăzute la FCL.825 din Anexa nr.1 (Partea FCL):

1) au dreptul de a continua să își exercite privilegiile calificării EIR pe care o dețin;

2) au în continuare dreptul de a beneficia de revalidarea sau de reînnoirea calificării EIR pe care o dețin, în conformitate cu FCL.825 litera (g) din Anexa nr.1 (Partea FCL);

3) au dreptul să fie creditați integral în ceea ce privește cerințele de pregătire de la

FCL.835 litera (c) punctul 2 subpunctele (i) și (iii) din Anexa nr.1 (Partea FCL), atunci când solicită eliberarea unei calificări de zbor instrumental de bază (BIR) în conformitate cu FCL.835 din Anexa nr.1 (Partea FCL) și;

4) au în continuare dreptul de a fi creditați integral, astfel cum se prevede pentru titularii de EIR în Anexa nr.1 (Partea FCL).

71. Începând cu 1 iunie 2024, cursurile de pregătire pentru o EIR menționată la punctul 70 care au început înainte de această dată pot fi continuate și se consideră a fi cursuri de pregătire pentru o BIR. Pe baza unei evaluări a solicitantului, organizația de pregătire aprobată responsabilă de cursul de pregătire BIR stabilește cât din pregătirea pentru EIR se creditează pentru eliberarea BIR.

72. Solicitanții unei BIR care dețin o EIR sau care au promovat examinarea teoretică pentru o EIR în conformitate cu FCL.825 litera (d) înainte de 1 iunie 2024 beneficiază de creditare integrală în ceea ce privește cerințele pentru instruirea teoretică și examinarea teoretică pentru BIR.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)

[anexa nr.5](#)

[anexa nr.6](#)

[Anexa nr.6 modificată prin HG722 din 12.11.25, MO605-607/09.12.25 art.769; în vigoare 09.12.26]

[anexa nr.7](#)

[Anexa nr.7 modificată prin HG722 din 12.11.25, MO605-607/09.12.25 art.769; în vigoare 09.12.26]

[anexa nr.8](#)